

рухів, падіння, різкі удари й зіткнення можуть спричинити травматизм, тому їх варто уникати; необхідно залучати до роботи великі групи м'язів, рухи виконувати спокійно; важливо стежити, щоб дихання було глибоким та рівномірним; слід уникати моментів суперництва. Програми рухової активності корисно поєднувати з антиалкогольними та антитютюновими програмами як складовими здорового способу життя [1,2].

Список використаних джерел

1. Товт В.А. Теорія і методика фізичного виховання дорослого населення та фізичної підготовки у Збройних Силах України: навч. посібник. Ужгород: ПП «Графіка», 2010. 76 с.
2. Шепеленко Т. В. Фізична культура, фізичне удосконалення і здоровий спосіб життя в різні вікові періоди. Фізичне виховання в сім'ї : консп. лекції з дисципліни «Фізичне виховання». Харків : УкрДУЗТ, 2020. 59 с.

ДОНЕЦЬ С.М., к.філол.н., доцент

ТАРУТА А., здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Український державний університет залізничного транспорту

м. Харків, Україна

ПЕРЕКЛАД УКРАЇНСЬКИХ СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ РЕАЛІЙ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ

Сьогодні, коли Україна здобула міжнародне визнання і налагоджує всебічні стосунки з багатьма країнами світу, потреба в неспотвореній передачі її ономастики й топоніміки набуває особливого значення. Насамперед йдеться про передачу цих своєрідних реалій англійською мовою, що є мовою міжнародного спілкування в усіх головних сферах міждержавних відносин. При перекладі власних назв важливо враховувати культурну і національно мовну специфіку імені. Мета нашого дослідження полягала в глибшому розгляді конкретної репрезентації українських суспільно-політичних реалій у британському та американському журналістському дискурсі.

У сучасній лінгвістиці існує кілька способів класифікації дійсності: тематичний (побутові, етнологічні та міфологічні реалії, реалії природи, державних установ і суспільного життя, власні імена); історико-семантичний; структурний; предметний (географія, етнічна приналежність, соціально-політичні та військові реалії). Соціально-політичні реалії диференціюються за суб'єктною ознакою (враховується поле дії реальності), що є критерієм, що відрізняє їх від інших різновидів. Соціально-політична реальність далі поділяється на наступні чотири типи: 1) реальність, що представляє

адміністративно-територіальні структури (адміністративно-територіальні одиниці, населені пункти); 2) реальність для позначення інституцій, органів та носіїв влади; 3) реалії, які використовуються в суспільно-політичному житті (політична діяльність і особистості, патріотичні і громадські рухи, суспільні явища і рухи (їх представники), чини, ступені, назви посад, адреси, установи, освітні та культурні заклади; 4) військові реалії (підрозділи, зброя, уніформа, військовослужбовці і командири) [1, 32].

У зв'язку з суспільно-політичними подіями в Україні в мові виникають нові реалії, такі як «майдан», «правий сектор», «кіборги», «укропи» і т. д. Деякі з цих слів уже є в українській мові, наприклад, в академічному тлумачному словнику української мови знаходимо таке визначення «майдану»: «велике незабудоване місце в селі чи місті; площа». Тепер це слово має інше значення «мітинг, акція протесту» [3]. Тому слово «майдан» завдяки новому значенню є не лише мовною одиницею звичайної лексики, а й реалія з новими, соціокультурними смисловими компонентами. Тому необхідно відтворювати і перекладати ці реалії іншими мовами, зберігаючи їх національні особливості.

У сучасному перекладознавстві існує кілька основних способів перекладу реалій, а саме реалістична транскрипція та переклад (заміна). Переклад може здійснюватися різними способами: 1) введення нових іменників (калька, напівкалька, асиміляція, семантичні неологізми); 2) наближений переклад (загальна та видова відповідність, функціональне моделювання, опис, інтерпретація); 3) контекстний переклад. Інший підхід виділяє чотири основні способи перекладу реалії – парафраз (транслітерація), псевдонімний переклад, метафора, описові слова [1, 57]. Крім того, виділяють такі способи відображення дійсності: транскрипція (транслітерація), перейменування безглуздих слів, описовий каламбур, складене перейменування, обчислення (повне та часткове), міжмовне перенесення на рівні конотації, використання метафори (заміни), знаходження ситуаційній відповідності (контекстуальний переклад), реалістичні контекстуальні інтерпретації [1, 103].

Сучасний британський журналістський дискурс відображає нові суспільно-політичні явища та реалії при описі подій в Україні. Емпіричний матеріал дослідження показує, що при перекладі реалій є приклади поєднання обох підходів одночасно – транслітерації та перекладу, що називається спільним дублюванням. Наприклад: «Голод був відомий в Україні як Великий голод, який багато хто вважав свідомим актом геноциду Сталіна проти українського народу-голодомор» [2]. Щоб зберегти національний колорит української мови, автор транскрибує «голодомор». Однак, оскільки значення цього слова невідоме носіям приймаючої мови, автори використовують англійські еквіваленти *famine* для пояснення значення. В англійському словнику слово *famine* має таке

визначення «ситуація або період, коли велика кількість людей залишається без їжі, що призводить до хвороб і смерті».

Таким чином, у передачі особливостей українських національних звичаїв та суспільно-політичного становища нашої країни використовуються різні способи перекладу: транслітерація – щоб слово зберегло своє звучання та привертало особливу увагу через його незвичайність для носіїв мови-рецептора; власне переклад – у випадках, коли потрібні еквіваленти для пояснення реального значення, у поєднанні з повторюваними іменами (поєднуючи транслітерацію та переклад одночасно).

Список використаних джерел

1. Карпенко О. Проблематика когнітивної ономастики: монографія. Одеса: Астропринт, 2006. 328 с.
2. Locals and aid agencies warn of 'humanitarian disaster' as Ukraine fighting sparks diplomatic crisis. URL: <http://www.telegraph.co.uk/news/2017/02/03/locals-aidagencies-warn-humanitarian-disaster-ukraine-fighting>. Режим доступу:
3. Академічний тлумачний словник української мови: в 11-ти т. URL: <http://sum.in.ua>.

*ЗАГРІЙЧУК І. Д., д.філос.н., професор
Український державний університет залізничного транспорту
м. Харків, Україна*

КОМУНІКАЦІЯ ТА ТОЛЕРАНТНІСТЬ В УМОВАХ СУЧАСНОЇ ПОГРАНИЧНОЇ СИТУАЦІЇ

Війна в Україні по-новому поставила питання екзистенції, коли мова йде не лише про буття на межі життя і смерті окремої людини, але й усієї нації. Звісно, розглядаючи національну екзистенцію в умовах війни, ми не можемо покинути особистісний характер існування. Більше того, війна лише поглиблює проблему буття окремої людської одиниці, надає їй нові фарби та відтінки, сприяє і вимагає глибшого аналізу ситуації, в якій опинилась людина.

Людська екзистенція завжди була універсальною, філософською, теоретичною за своїм характером категорією і проблемою. Стосувалась вона всіх. Проте в умовах воєнного часу, коли війна є цивілізаційною і загрожує перерости в світову, питання існування на межі життя і смерті стало питанням нагальним, злободенним та практичним. Наявність в арсеналах ядерної та навіть неядерної зброї з колосальною руйнівною силою небувало загострює питання опору агресії, межі толерантності та можливості комунікації.